

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Казахский национальный университет им. аль-Фараби
Al-Farabi Kazakh National University

**ТІЛ ЖӘНЕ МӘДЕНИАРАЛЫҚ
ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС**

**ЯЗЫК И МЕЖКУЛЬТУРНАЯ
КОММУНИКАЦИЯ**

**LANGUAGE AND INTERCULTURAL
COMMUNICATON**

Алматы
2012

Мугумова А.Л. «Межкультурная коммуникация и родные языки в современной языковой ситуации Республики Дагестан».....	211
Олжабаева А. «Мәдениетаралық қарым-қатынастағы лексикалық трансформация».....	215
Омарханова Н.О. «Мәдениетаралық қарым-қатынас пен аударма мәселелері».....	219
Сейдуллаева С.А. «Жарнама аударуды зерттеудегі негізгі бағыттары».....	221
Судейманова С.А. «Язык и культура в формировании коммуникативного пространства общества».....	223
Туреханова Б. Н. «К вопросу о типах разноязычных словарей».....	227
Турумбетова Д.А. «Основные причины нарушения коммуникативного контакта и способы его восстановления».....	230
Шакенова В.Б. «Основные понятия межкультурной коммуникации».....	236

Секция 3

МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ: НАЦИОНАЛЬНЫЕ И КУЛЬТУРНЫЕ СТЕОРЕТИПЫ

Абеуова А.Т. «Қазақ және орыс әйел антропонимиясы: типологиялық ұқсастықтары мен ұлттық ерекшеліктері».....	244
Адамбекова Д.С. «Процесс появления новых слов в языке в контексте функционально-прагматического подхода».....	249
Асылбекова М. «Оңтүстік корей елінің газеттері мен олардың ерекшеліктері».....	258
Аширмбетова М.А. «Cultural aspect in Kazakh communicative behavior».....	263
Байдуллаева А. «Когнитивная природа рекламного слогана».....	269
Гусакова Н.Л., Огнева Е.А. «Адаптированность когнитивных пространственных моделей текста как компонент межкультурной коммуникации».....	273

Джарасова Т.Т. «Stereotyping as a sociocultural phenomenon of intercultural communication».....	279
Дмитрюк Н.В. «Ментально маркированные концепты культуры: психолингвистические аспекты».....	282
Ерназарова З.Ш. «Этникалық ойлау ерекшеліктерінің сөйлемде көрінуі».....	286
Жапарова А.Ж. «Этникалық стереотиптер — міндеттері мен ерекшеліктері».....	292
Залевская А.А. «Роль признака в межкультурном взаимопонимании».....	295
Иванов Ю. «National and Cultural Component of the Belarusian Aphorisms».....	300
Кайбулдаева А. «Лексические заимствования как результат межъязыкового взаимодействия».....	301
Каири И.С., Анимкулова А.Т. «Актуальность проблем межкультурной коммуникации в современных условиях».....	307
Карабулатова И.С. «Социолингвистические параметры управления этноязыковыми процессами».....	311
Кенжеқанова Қ.К. «Халықтың әдет-ғұрып, тарихи дәстүрлері мен кісі аттарының арасында байланыс».....	316
Қоңырбекова Т., Таева Р.М. «Қазақ және ағылшын тілдеріндегі болымсыз мағынаның берілу жолдары».....	319
Мадиева Г.Б. «Имя собственное и культура».....	323
Мартынова М.А. «Словообразовательные значения как элементы русской языковой картины мира».....	327
Нарожная В.Д. «Невербальная межкультурная коммуникация: национальное и интернациональное».....	333
Новикова Л. А. «Две точки зрения на метафору».....	338
Омарова Н. «Comparative Typology of phraseological units of the Kazakh and English languages».....	343
Оразбекова И. Г., Бекишева Р.М. «Культурная и языковая картина мира».....	346

Әлем халықтарының көпшілігінде, оның ішінде қазақ тілінде де жалқы есімдердің көбі табуға айналған. Қазақ жалқы есімдерін зерттеуші және қазақ антропонимикасының негізін салушы проф. Т.Жанұзақ қазақ әйелдерінің адам аттарын өзгертіп, *Төрем, Шырақ, Жарқын, Тетелес, Мырзажігіт, Шырайлым, Бикеш*, т.б. деп атауын осындай тыйым құбылысымен байланыстырады.

Қазақ халқы ұрпаққа атау-есім таңдау барысында қандай соқыр сенімдер шылауына шырмалғанын, қандай саяси-идеологиялық арбаудың тұзағына түскенін, қандай еліктеп-солықтауға ұрынғанын антропонимиканың тарихи қыр-сырын бажайлау арқылы да көз жеткізуге болады. Бір кездегі *Биткөз, Тезек* деп келетін немесе *Советхан, Колхозбек, Совхозбек, Демократ, Декрет, Мэлс (Маркс – Энгельс – Ленин – Сталин), Ким (Коммунистический Интернационал Молодежи), Ренат (Революция – Наука – Труд), Ленинийл, Мәскеубай, Октябрь, Съезбек, Орысбай, Чапай, Эрнест, Клара, Роза* сияқты және қазіргі таңда сирек те болса қолданып жүрген қазіргі экономикалық, әлемдік дағдарысқа байланысты *Дағдарыс* сияқты атау-есімдердің санасы сергек, рухы азат, елі тәуелсіз қазақ болмысына үйлеспейтінін әрбір сауатты адам терең сезінуге тиіс. Яғни, іштен шыққан перзентке тек өзіміз менмендікпен ғана қарап қоймай, оның да қазақ дейтін этностың бір мүшесі екенін сезіне отырып ат-есім таңдаған абзал. Әрі-беріден соң, ұлттық төлтумалыққа, елдің тәуелсіздігі мен дербестігіне қызмет етудің бұл да бір үлгісі.

1. Байтұрсынұлы А. Тіл тағылымы. – Алматы, 1999. – 141 б.
2. Никонов В.А. Имя и общество. – М.: Наука, 1974. – 56 б.
3. Маслова В. Введение в лингвокультурологию. – М.: Наследие, 1997. – 8 б.
4. Керімбаев Е. Казахская ономастика в этнокультурном номинативном и функциональном аспектах. – Алматы, 1995. – 182 б.
5. Фон Гумбольдт В. Язык и философия культуры. – М., 1985. – 349 б.
6. Жанұзақов Т.Ж. Қазақ есімдерінің тарихы. – Алматы, 1988. – 148б.
7. Жанұзақов Т.Ж. Қазақ тіліндегі жалқы есімдер. – Алматы, 1965. – 205 б.
8. Sue Browder. The new age Baby name Book. – A time warner company 1998. – 11–24 p.

ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛДЕРІНДЕГІ БОЛЫМСЫЗ МАҒЫНАНЫҢ БЕРІЛУ ЖОЛДАРЫ

*Қоңырбекова Т., Таева Р.М. tolkyn.79@mail.ru, rozt@mail.ru
(Қазақстан, Алматы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ)*

Тірек сөздер: тілдік категориялар, болымсыз сөйлем, тіл білімі, модальділік тинтер.

Теориялық және колданбалы тұрғыдан тілдерді салыстыра және салғастыра зерттеу жыл өткен сайын жаңа қарқынмен дамып келеді. Бұл бағытта жазылған ғылыми зерттеулер осы салағы қатысты елеулі